

Principals magnituds 2022 de la gestió de residus municipals

Dossier de premsa

Informació elaborada a partir del tancament amb dades disponibles a data de 1 de juny de 2023, susceptibles a alguns canvis posteriors per correccions en dades a nivell municipal

Nota metodològica

No es comptabilitzen les dades de runa recollida en deixalleries com a residus municipals. En concordança amb la definició de residus municipals de la Directiva Marc de residus 2008/98/CE i amb la Decisió d'execució UE 2019/1004 relativa al càlcul de les dades de residus municipals, a partir de l'any 2022 no es comptabilitza les runes recollides a deixalleries (no es compten ni en la generació de residus ni en la recollida selectiva unes 147.700 tones). Per facilitar la comparació de les dades de 2022 amb anys anteriors, es presentaran les dades amb i sense runes.

A partir de les dades de 2022 la fracció inorgànica dels residus municipals (FIRM) del model de recollida Residu Mínim implantat a 5 municipis de Catalunya* **s'equipara a la fracció resta** destinada a tractament previ a la disposició. Això suposa que en aquests municipis els envasos no es consideren com recollits selectivament sinó que es comptabilitzen com a envasos recuperats en plantes de triatge.

*Els municipis de Castellbisbal, Corbera, Molins de Rei, el Papiol i Torrelles de Llobregat tenen implementat el model Residu Mínim. Aquest model de recollida no compleix els requisits establerts a la llei de residus estatal 7/2022, de 8 de abril, de residuos y suelos contaminados: article 25.2 sobre la recollida separada de materials i l'article 25.6 i 7 per l'exempció de l'obligació de recollir per separat els residus. Aquesta consideració queda avalada a les Notes Interpretatives SDEC de 12/07/21 sobre *el Modelo de Recogida y el Modelo de Recogida Húmedo-Seco* i per la Nota Interpretativa Complementaria sobre *si el Modelo de Recogida y el Modelo de Recogida Húmedo-Seco Cumple con las Nuevas Obligaciones de Recogida Separada a los efectos de la Normativa Comunitaria y Nacional sobre Residuos* de 29/01/23

Resum de les principals magnituds 2022

- 1** D'acord amb la nova comptabilització sense runes, l'any 2022 s'han generat un total de **3,8 Mt de residus municipals**, 1,2% menys de tones que a l'any 2021. Si es tenen en compte les runes, la generació total ascendeix a 3,9 Mt, també un 1,2 % menys que l'any anterior.
- 2** La generació per càpita de residus **disminueix un 1,5%** i es situa en **493 kg/hab./any** sense comptabilitzar la runa. Amb runa la generació per càpita és de 511 kg i la disminució és d'un 1,6%.
- 3** **S'assoleix un 45,3 % de recollida selectiva.** S'han recollit **1.740.360 t**, un 0,3% més que a l'exercici 2021. Si es comptabilitza la runa, la quantitat total recollida selectivament es manté en 1.882.000 t, igual que a l'any anterior i el rati de recollida selectiva és del 47,3 %.
- 4** De les 4 fraccions principals de recollida selectiva l'orgànica, el vidre i els envasos incrementen lleugerament respecte l'any anterior. La fracció amb més increment són els envasos (7,0%), seguits pel vidre (5,3%). La fracció orgànica incrementa menys, amb un 1,4%. En canvi, el paper disminueix un 4,5%.

Resum de les principals magnituds 2022

5

Encara hi ha més de la meitat dels residus municipals generats que no es recullen selectivament. Tot i que la quantitat absoluta disminueix lleugerament respecte a 2021, les 2.098.540 t de la **fracció resta recollida representa el 54,7 %** de les tones generades (sense comptabilitzar la runa).

6

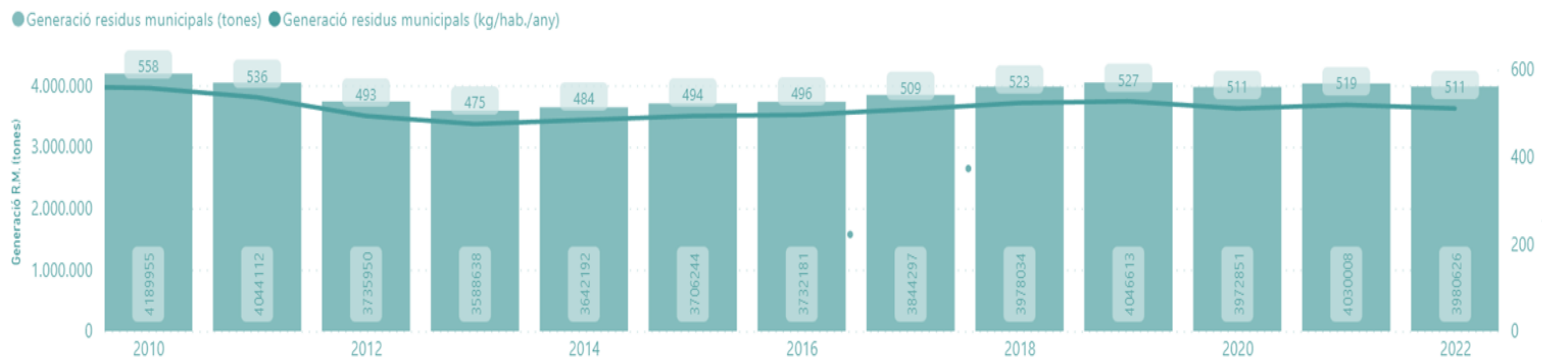
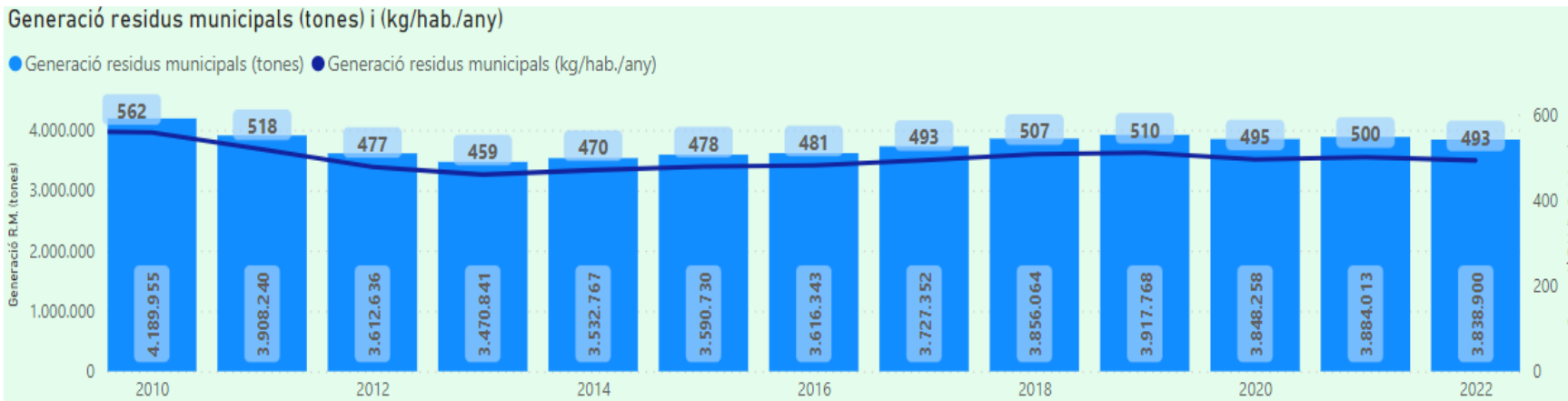
En la **comparació estadística** de municipis de més i menys de 50.000 habitants el conjunt dels 23 **municipis de més de 50.000 habitants** assoleix una mitjana de **recollida selectiva del 37,9 %** (sense runes) i se situa per sota la mitjana de Catalunya. La mitjana de **recollida selectiva** del conjunt dels 924 **municipis de menys de 50.000 habitants** puja a **47,5%**, per sobre la mitjana de Catalunya.

Les dades es poden consultar al web de l'ARC a

https://residus.gencat.cat/ca/consultes_i_tramits_nou/estadistiques/bi_residus_municipals
<http://estadistiques.arc.cat/ARC/>

La generació de residus municipals 2022

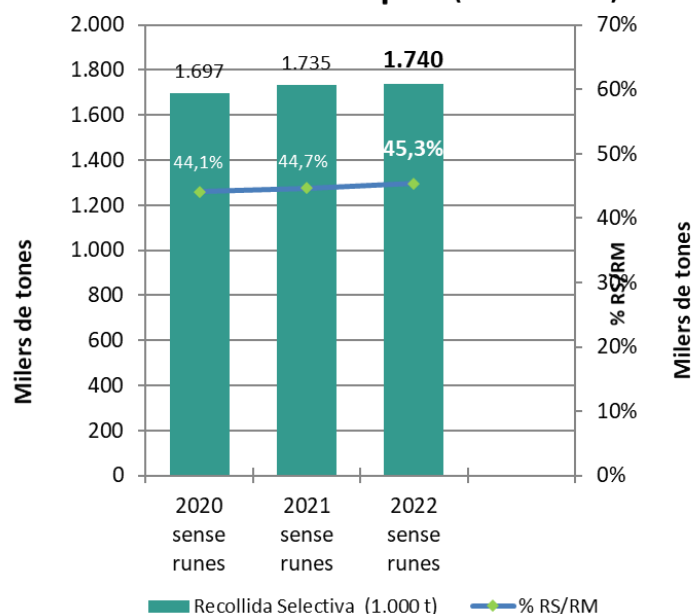

- En termes absoluts a 2022 es van generar **3,83 milions de tones** de residus municipals.
 - El rati de generació per càpita expressat en kg/hab./any es situa a 493.
 - Respecte a 2021 la generació ha disminuït lleugerament (un 1,2%)
- Amb la runa la generació total és de **3,98 milions de tones** de residus municipals.
 - El rati de generació per càpita expressat en kg/hab./any es situa a 511.

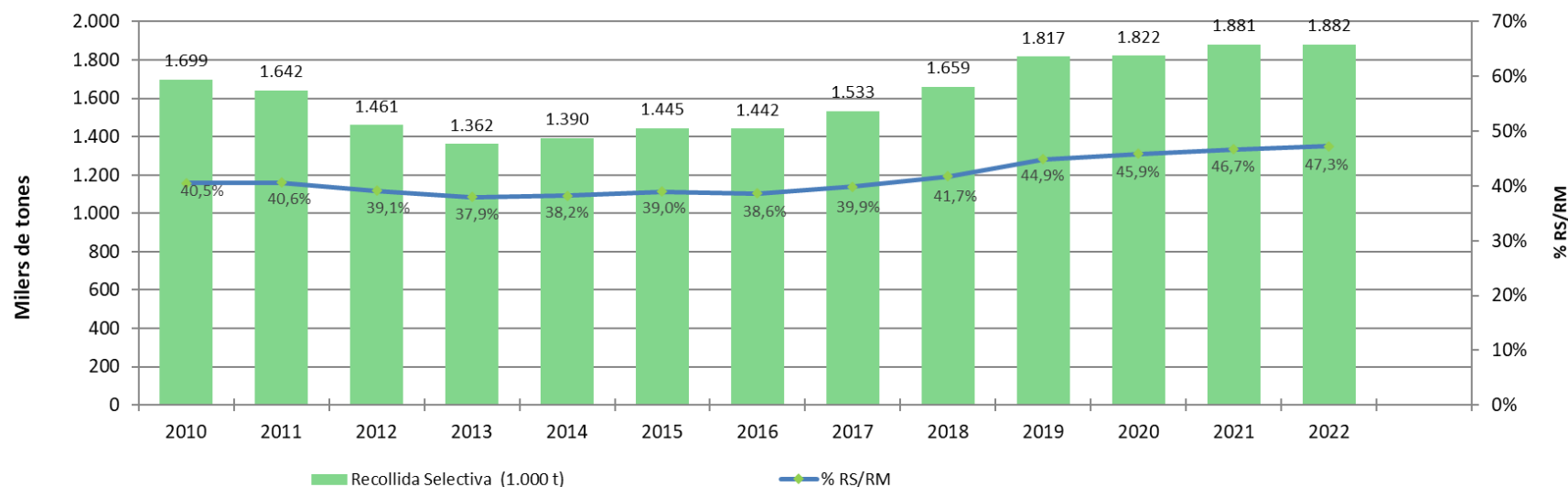
La recollida selectiva total 2022

- Sense comptar la runa, l'índex de **recollida selectiva** assolix un **45,3%** del total de residus generats.
- S'han recollit selectivament **1,74 milions de tones** (223 kg/hab./any). La recollida selectiva es manté a nivells del 2021 amb un petit increment del 0,3% en valor absolut (5.750 tones). Increment de 0,6 punts del %.
- Actualment no s'arriba als valors necessaris per assolir els objectius de reciclatge material establerts tant a la Directiva Marc de Residus de la UE (per 2020 50% i 55% a 2025) ni del Programa de gestió de residus de Catalunya.

Evolució recollida selectiva de Residus municipals (sense runes)

Evolució recollida selectiva de Residus municipals (amb runes)

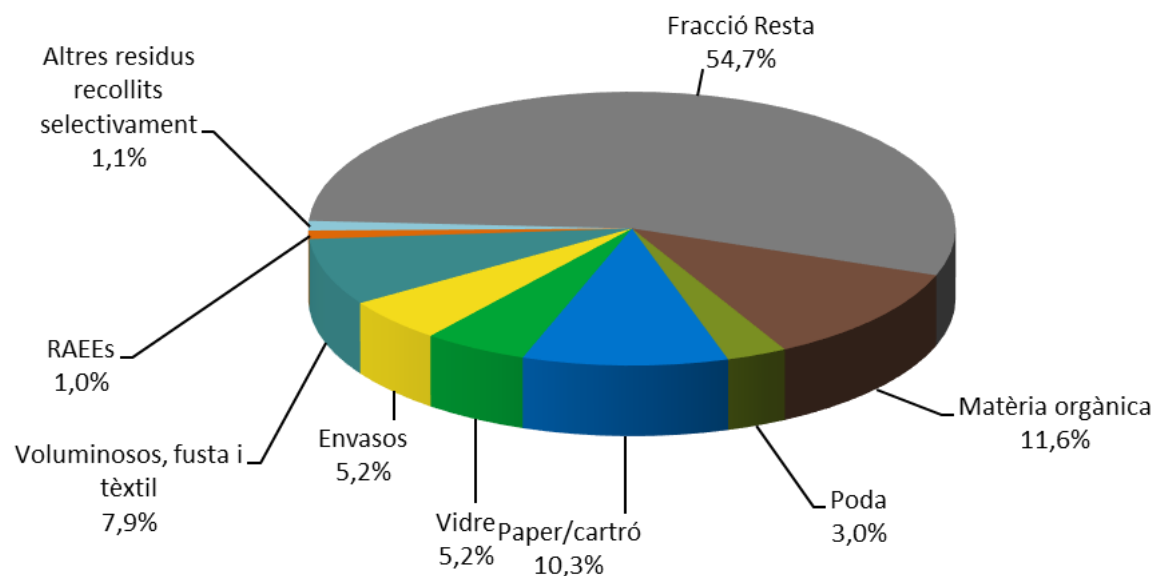

Distribució de les fraccions recollides a 2022

RESIDUS MUNICIPALS 2022 CATALUNYA

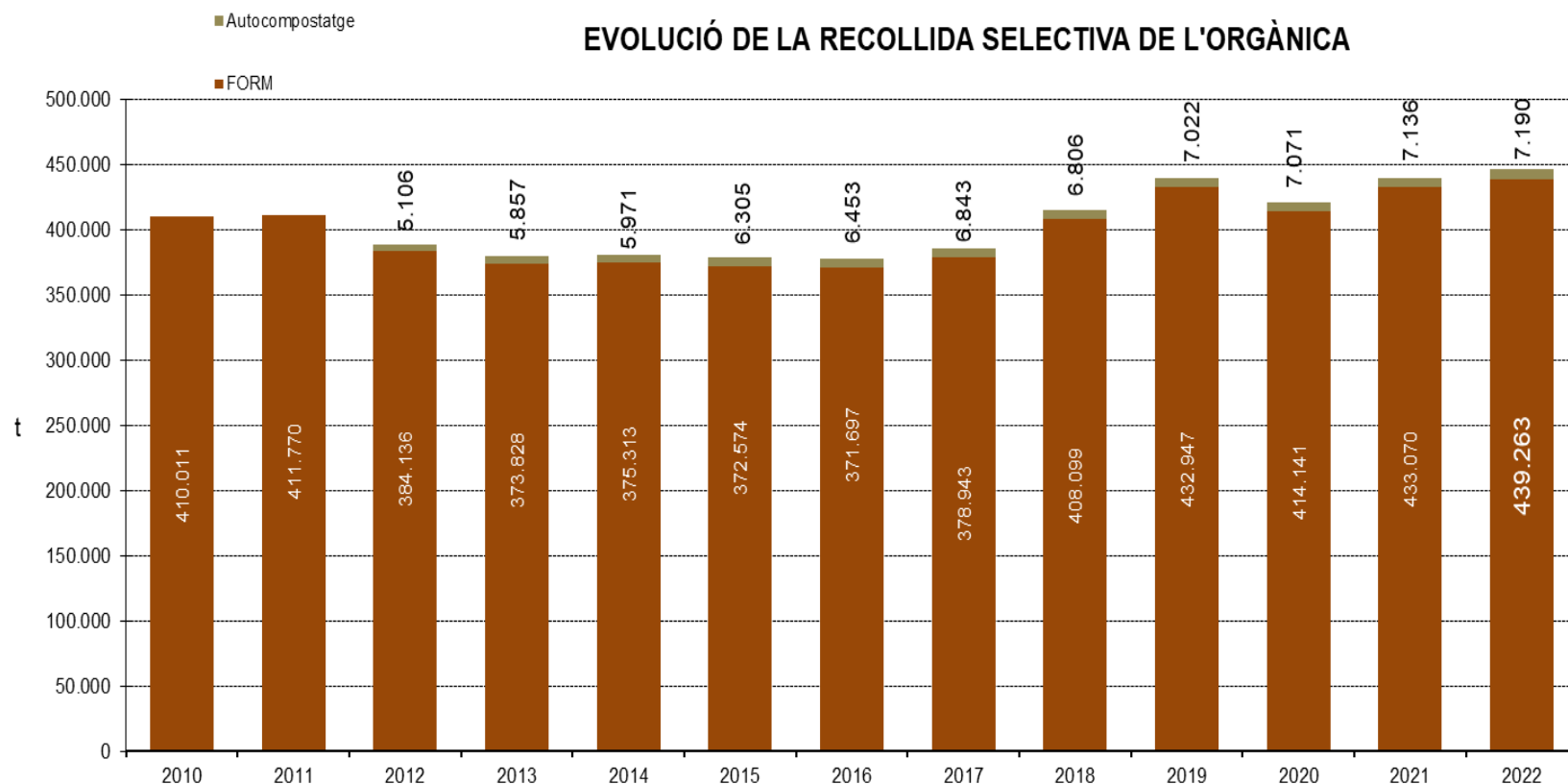
sense runes

Recollida Selectiva: 45,3 %

- En la distribució de les diferents fraccions de residus recollides (sense comptar les runes) la fracció resta (o residus mesclats) suposa un 54,7%
- La fracció amb pes més important recollida selectivament és la matèria orgànica. Representa un 11,6 % respecte als residus municipals generats.
- La segueix la fracció de paper/cartró amb un 10,3 %

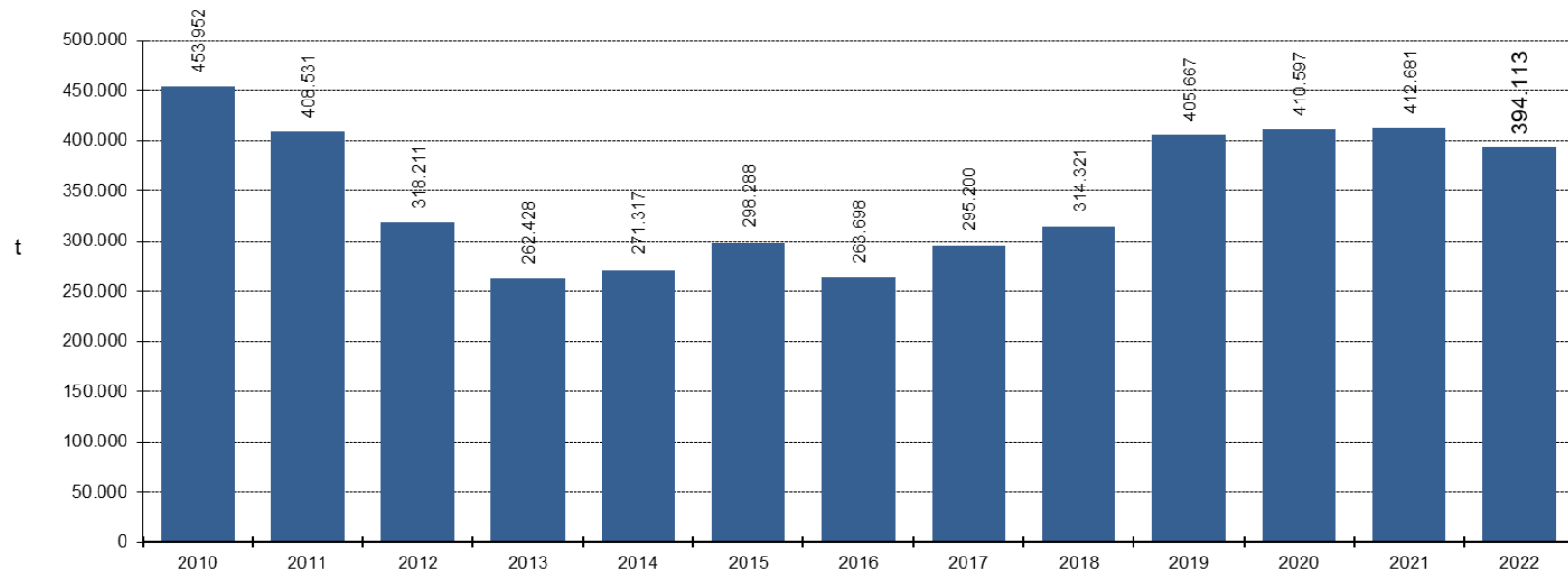
La recollida selectiva de l'orgànica 2022

- L'any 2022 la recollida selectiva de la matèria orgànica (restes de menjar i restes vegetals de mida petita) es recupera a nivells pre-pandèmia i se situa en **439 mil tones**, un 1,4 % més respecte 2021.
- El servei de recollida de la orgànica s'ha prestat a 818 municipis.

La recollida selectiva de paper i cartró 2022

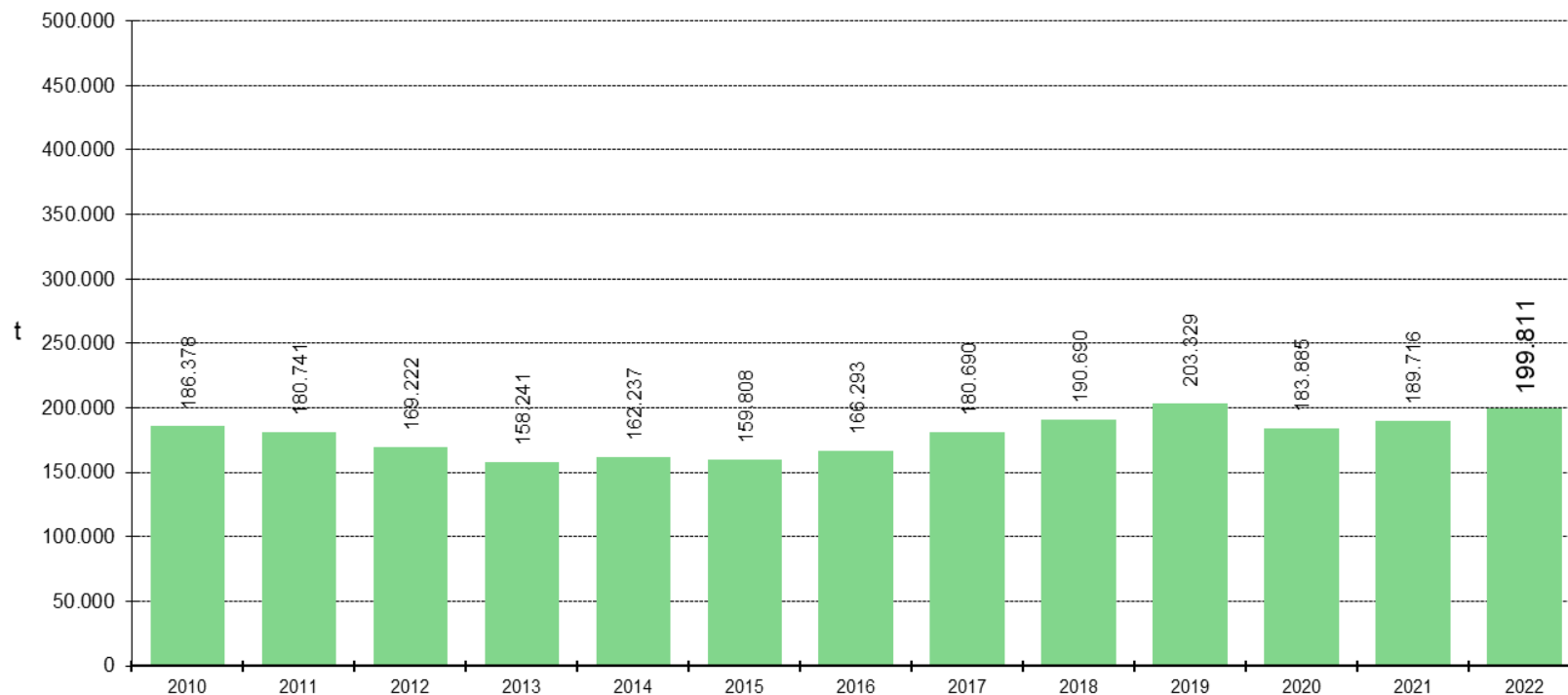
RECOLLIDA SELECTIVA DE PAPER I CARTRÓ

- La recollida selectiva del paper i cartró ha estat de **394 mil tones**, un 4,5 % menys que l'any anterior.
- La recollida del paper mostra una correlació amb la fluctuació del preu del paper.

La recollida selectiva de vidre 2022

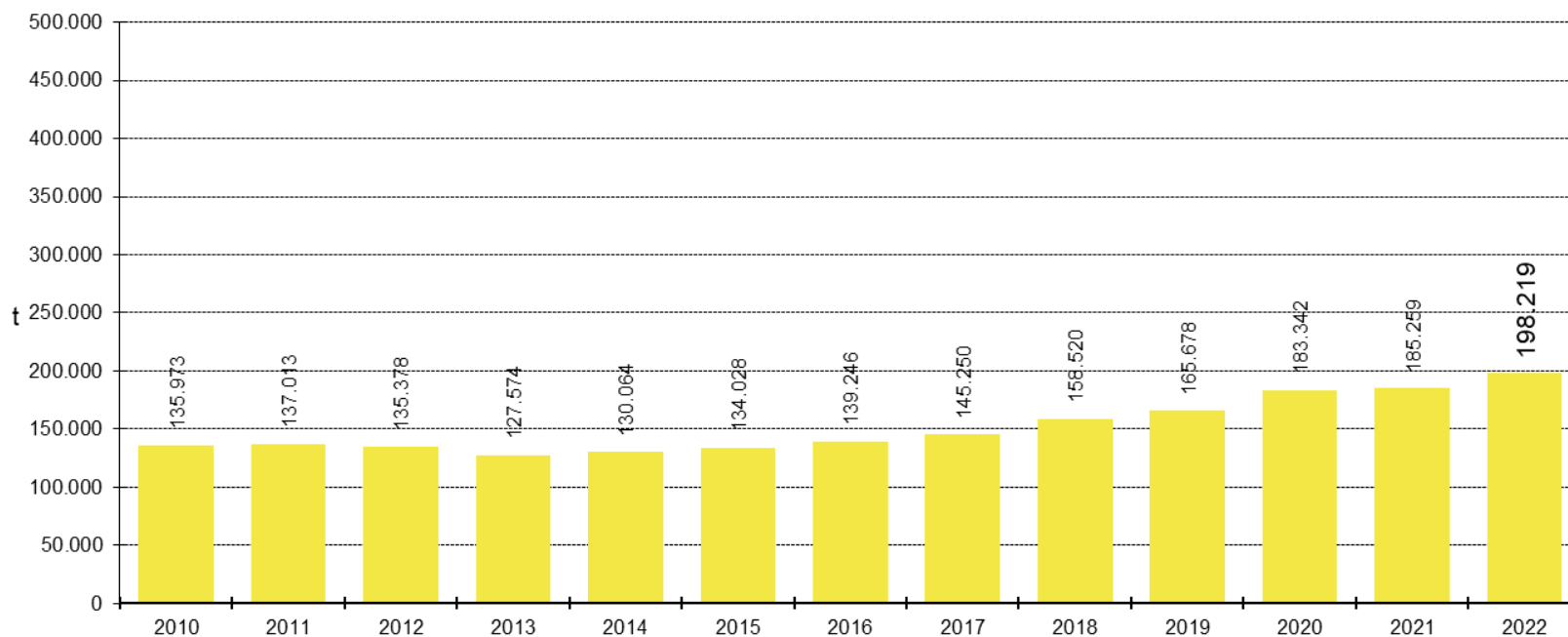
EVOLUCIÓ DE LA RECOLLIDA SELECTIVA DE VIDRE

- La quantitat total de vidre recollit l'any 2022 és d'unes **200 mil tones**, un 5,3% més que l'any anterior.
- Aquest increment es pot atribuir a la recuperació de l'activitat del sector comercial i de serveis, però la recollida selectiva de vidre procedent de les llars també es recupera.

La recollida selectiva d'envasos lleugers 2022

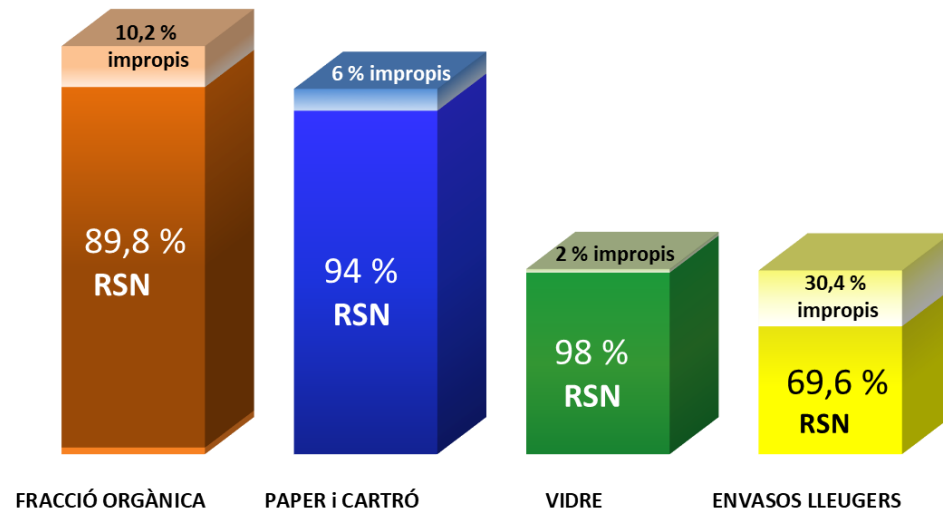
RECOLLIDA SELECTIVA D'ENVASOS

- La recollida selectiva d'envasos lleugers ha incrementat un 7,0 % respecte l'any anterior.
- S'han recollit més de **198 mil tones**, la quantitat més elevada des de que es va iniciar la recollida selectiva d'aquesta fracció.

Qualitat de la recollida selectiva

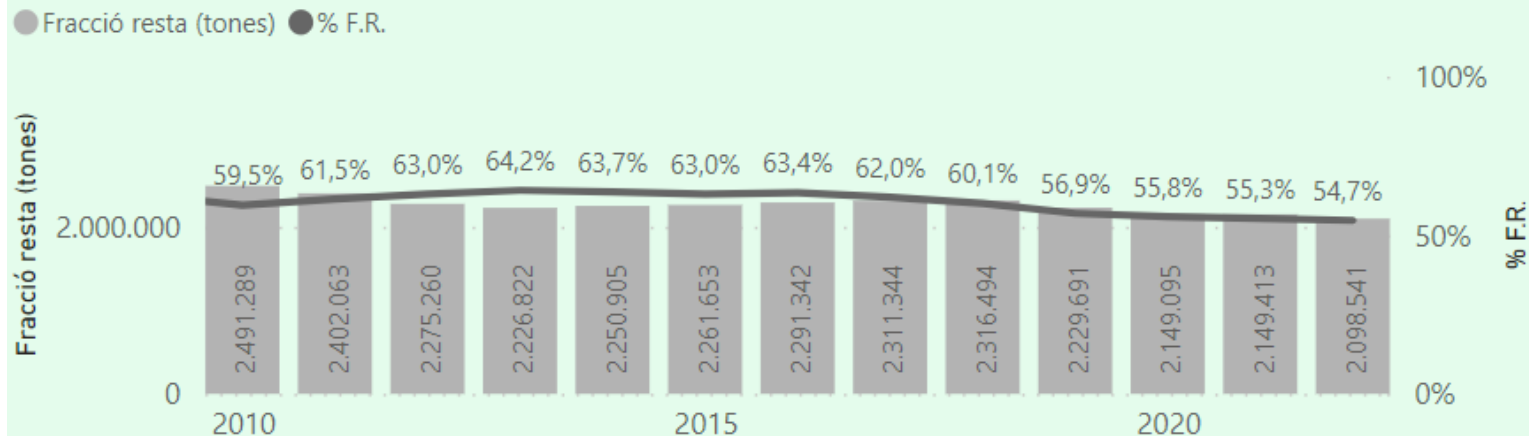
Recollida Selectiva Bruta (RSB) i Neta (RSN) dels tipus de residus principals (mitjana Catalunya). Any 2022

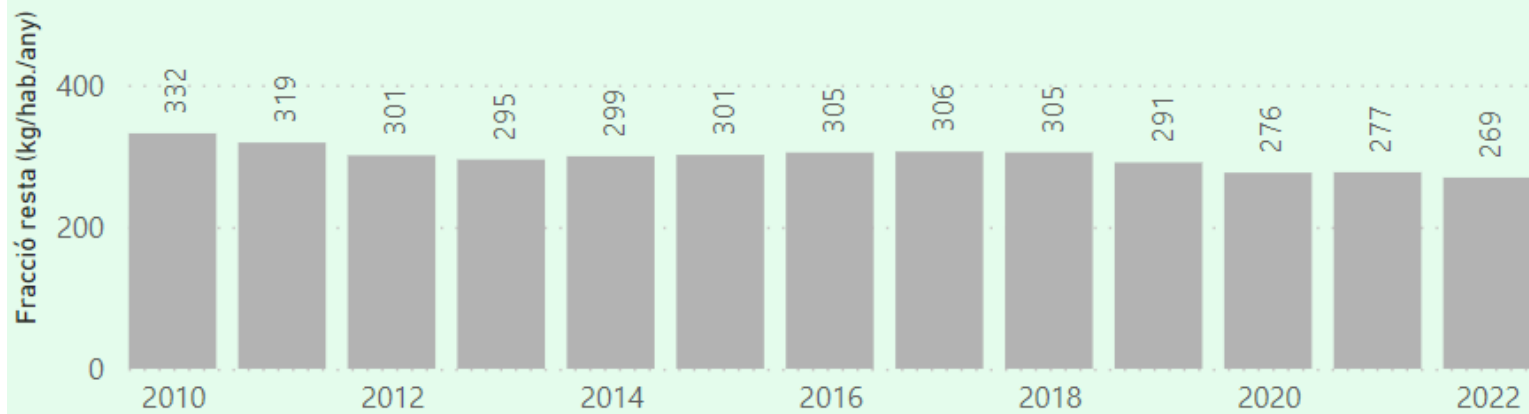
- A les fraccions de residus recollides selectivament trobem materials que no corresponen al material que es vol captar, els impropis.
- Els impropis afecten la qualitat de la recollida i per tant a l'eficiència dels processos de reciclatge.
- Per a la fracció orgànica, els impropis són un factor clau, ja que si són elevats pot comprometre el seu aprofitament com a compost.
- A 2022 el valor mitjà dels impropis de la recollida de la fracció orgànica de Catalunya s'ha situat en un 10,2%, valor que ha millorat respecte l'any anterior (11%).
- En canvi ha augmentat el percentatge d'impropis en els envasos lleugers (mitjana per Catalunya facilitada per ECOEMBES)

La generació de la fracció resta 2022

Evolució fracció resta (tones) i % F.R.

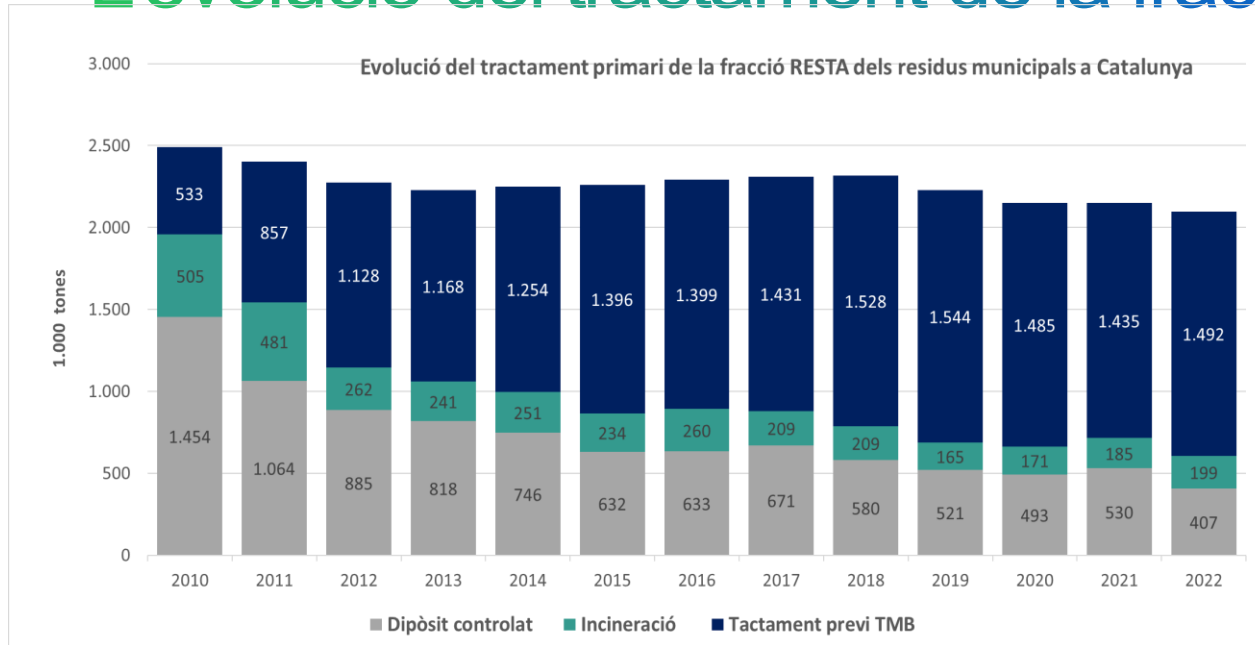

Evolució fracció resta per càpita (kg/hab./any)

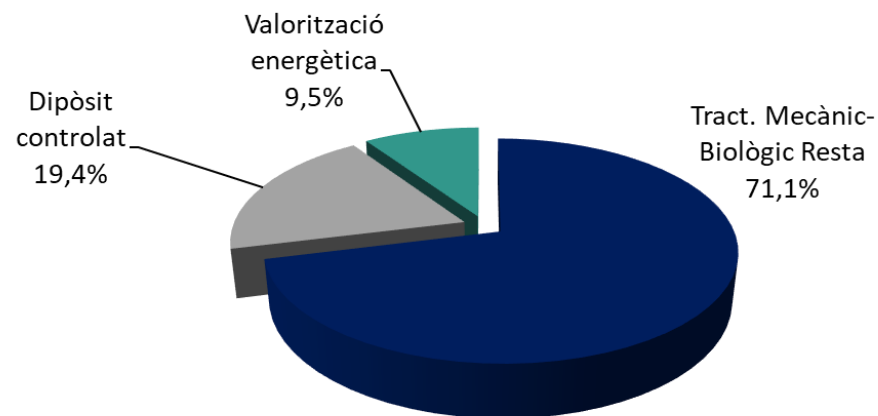

- La quantitat de residus no recollits selectivament (**fracció resta**) **baixa un 2,4% respecte l'any anterior** (51 mil tones).
- A 2022 es van recollir uns **2,10 milions de tones** de fracció resta. Representa un 54,7% respecte a la generació total (sense runes).
- La generació per càpita d'aquesta fracció es va situar en **269 kg/hab./any**

L'evolució del tractament de la fracció resta 2022

Fracció resta. Tractament primari 2022
(2.098.541 tones)

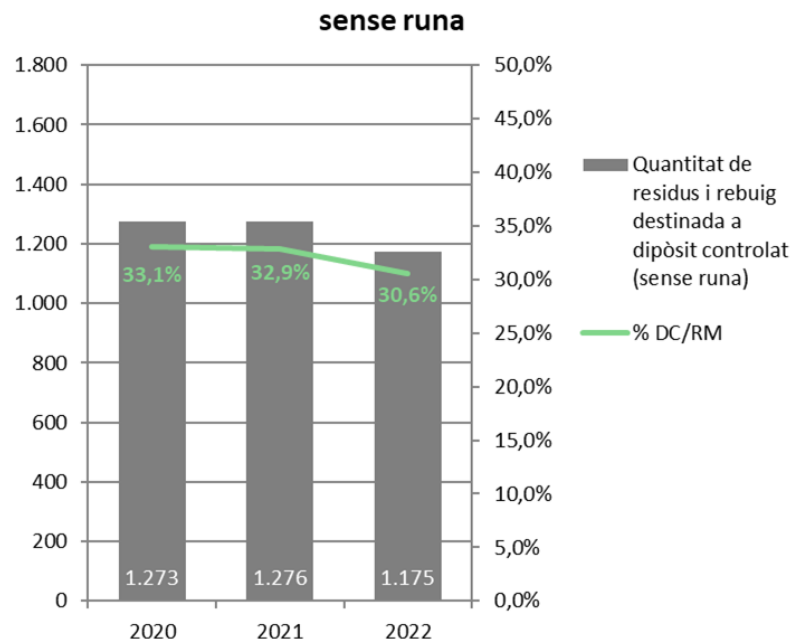

- La fracció resta s'ha de tractar abans de destinar-la a tractament final (dipòsit o incineració amb valorització energètica). Les plantes de tractament previ són plantes TMB* o ecoparcs, plantes de triatge de la resta (com la planta de triatge FIRM, pels municipis amb el sistema Residu Mínim).
- L'any 2022 s'ha tractat prèviament el 71,1 % de la fracció resta generada, un 4% més respecte l'any anterior. Aquest increment es deu a l'entrada en funcionament de noves plantes TMB com la de Montoliu de Lleida i també per considerar com a resta la fracció FIRM dels municipis amb el model de recollida Residu Mínim.
- L'objectiu del tractament previ és extreure materials que encara es poden aprofitar, obtenir biogàs i sobretot reduir el contingut biodegradable, que és la font principal d'emissions de gasos d'efecte hivernacle als dipòsits controlats.
- Encara hi ha fracció resta que no s'ha tractat prèviament al destí final.

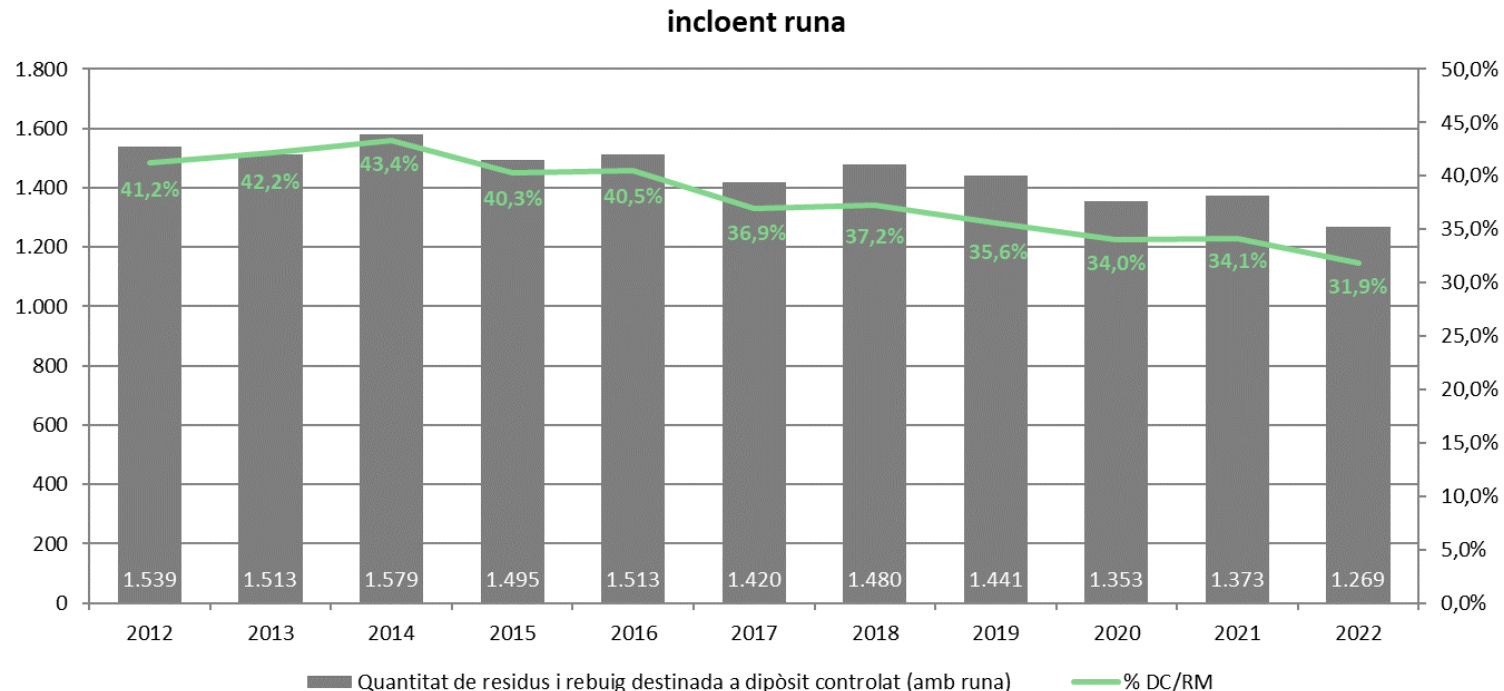
* tractament mecànic-biològic (TMB)

Evolució del % de residus municipals destinats a dipòsit controlat

Destí final a dipòsit controlat 2020-2022

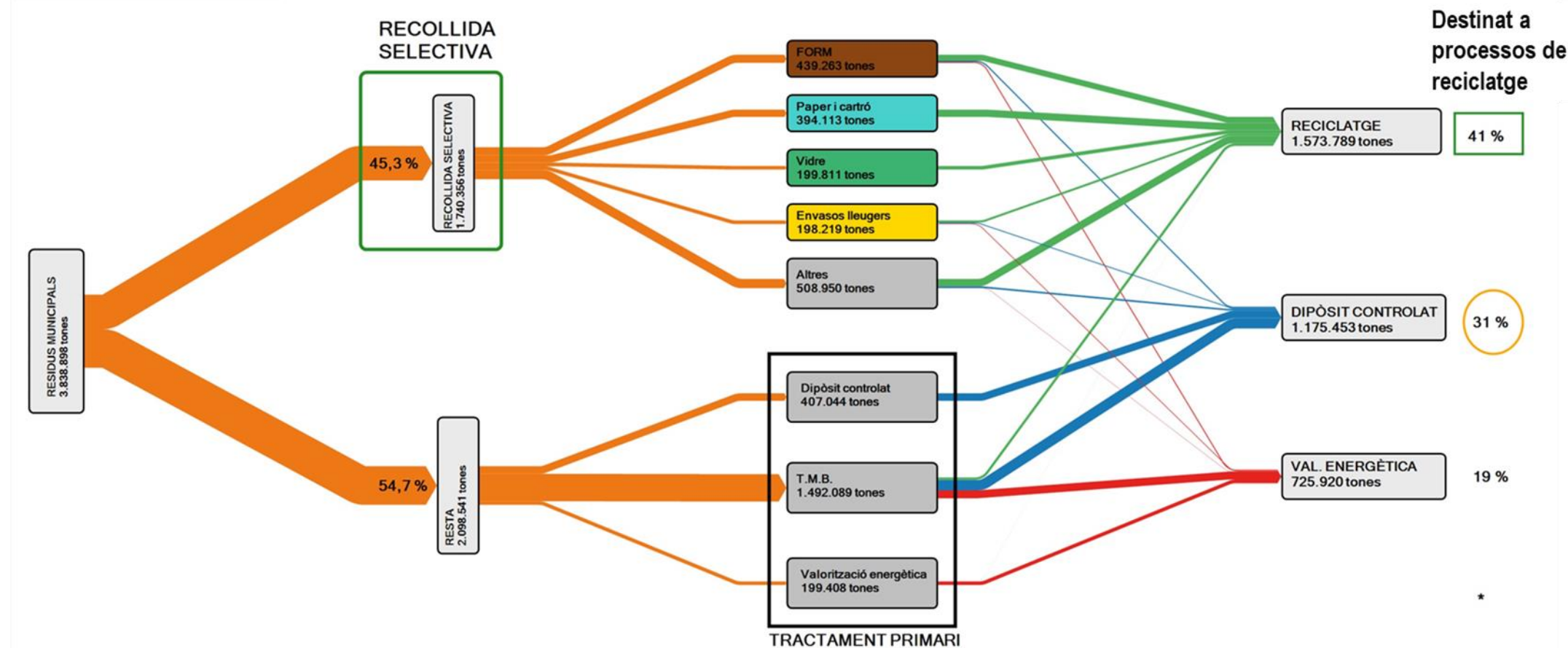
Evolució del destí final a dipòsit controlat 2012-2022

- **Una dada positiva és la davallada continua del destí final a dipòsit controlat.**
- A 2022 s'han destinat a dipòsit controlat el 30,6% dels residus municipals generats, incloent fracció resta i rebuig de tractaments previs, però no comptant la runa (el 31,9% amb runa).
- L'any 2035, d'acord amb les directives europees, només es podrà portar a dipòsit controlat un màxim del 10% dels residus municipals generats.

Balanç global de la gestió dels residus municipals 2022 a Catalunya (sense runa)

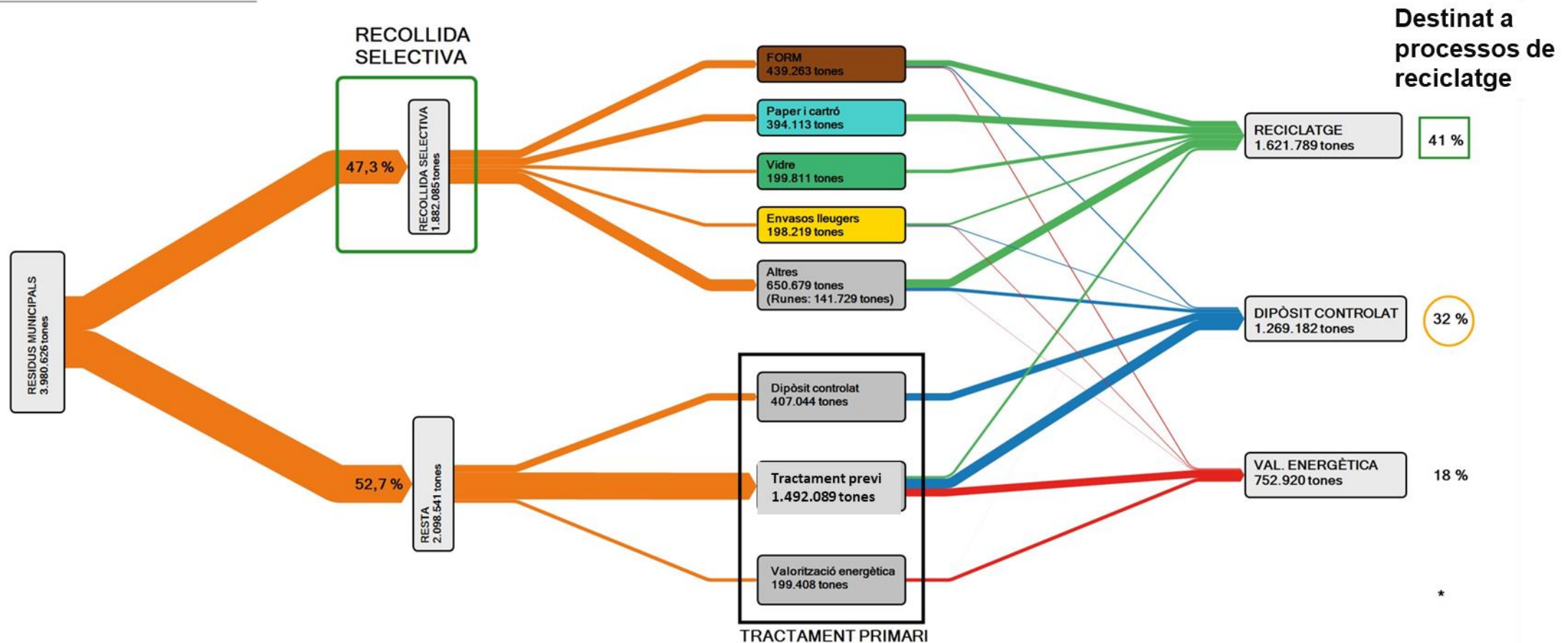
Sankey R.M. sense runes 2022

* Hi ha un 9% de pèrdua de massa degut als processos de descomposició de la matèria orgànica

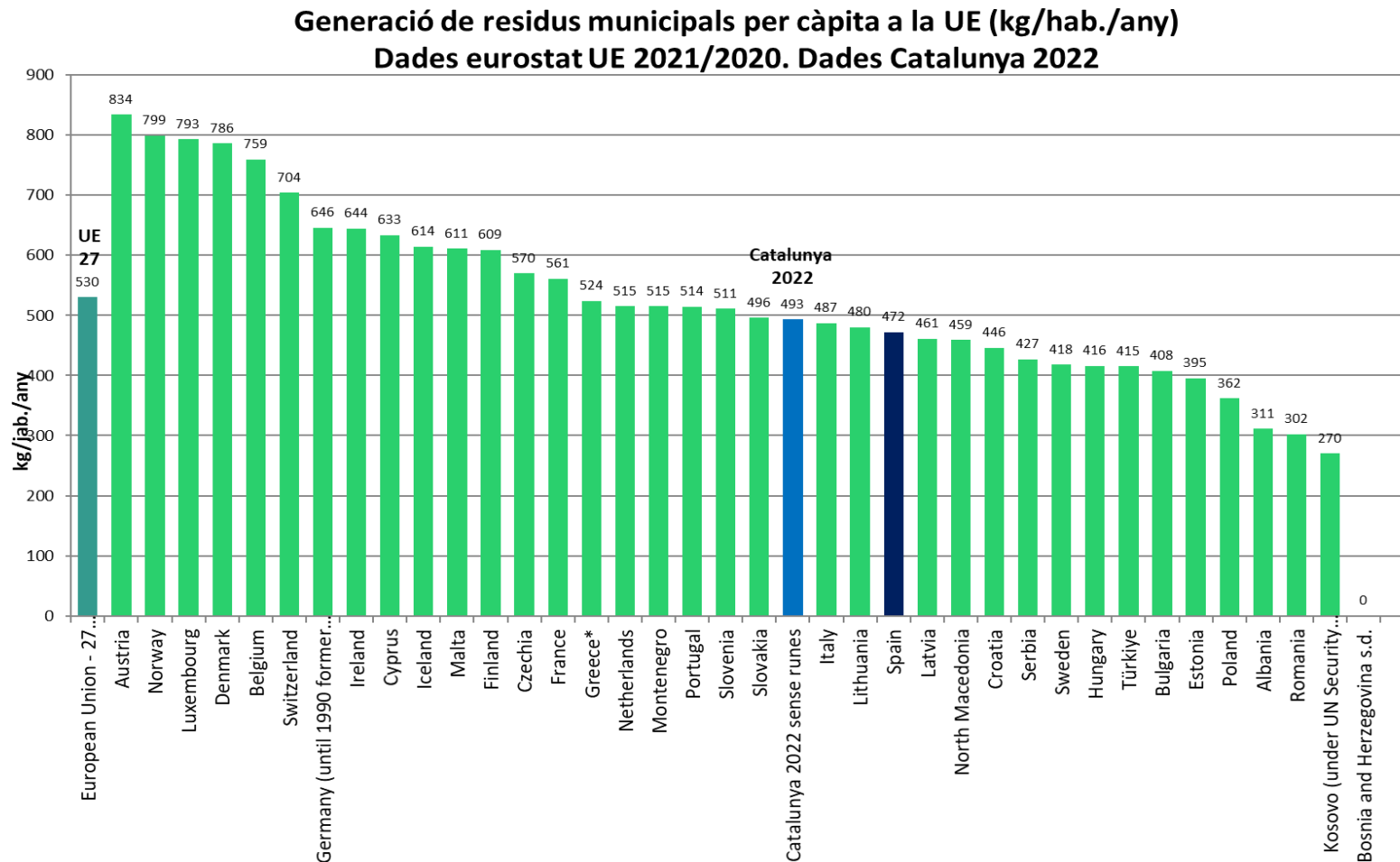
Balanç global de la gestió dels residus municipals 2022 a Catalunya (amb runa)

Sankey R.M. 2022

* Hi ha un 9% de pèrdua de massa degut als processos de descomposició de la matèria orgànica

Comparativa de la generació dels residus municipals amb els països europeus

A Catalunya, la generació de residus municipals a 2022 s'ha situat en 493 kg/hab./any, no comptant les runes.

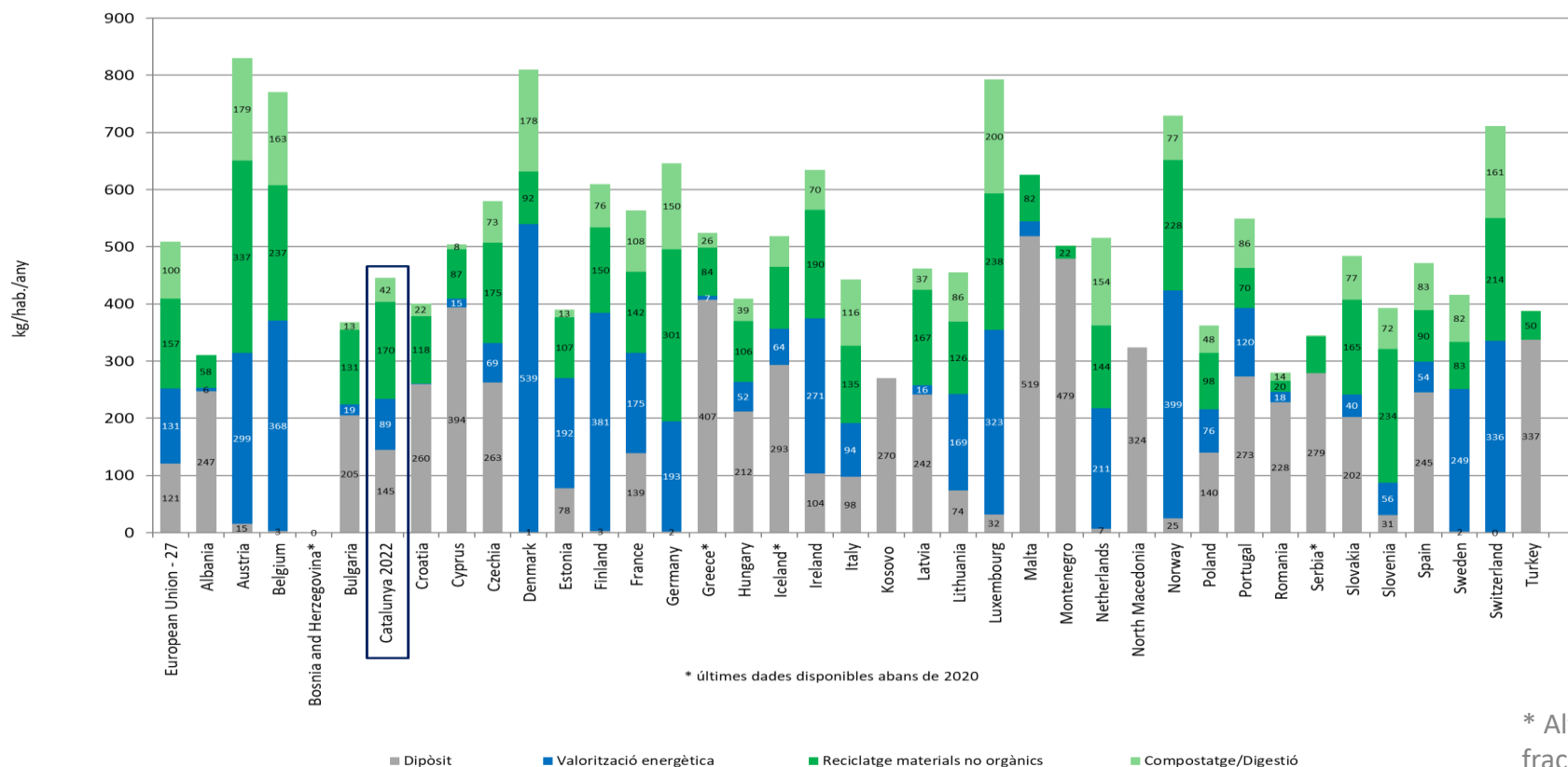
Se situa per sota de la mitjana europea de 530 kg/hab./any (2021, última dada disponible de la UE).

No obstant això, la generació es situa lleugerament per sobre de la generació mitjana d'Espanya de 472 kg/hab./any (valor Eurostat 2021)

Cal indicar que les dades 2020 publicades per Eurostat i el Ministeri encara no s'ajusten a la metodologia de càlcul estandarditzada a la Decisió d'execució UE 2019/1004 relativa al càlcul de les dades de residus municipals.

Comparativa de la gestió dels residus municipals amb els països europeus

Tractament final de residus municipals per país UE (kg /hab./any)
Dades eurostat 2020/2021 . Dades Catalunya 2022

L'any 2022 Catalunya supera amb 170 kg/hab./any la mitjana europea de **Reciclatge de materials no orgànics** (157 kg/hab./any, valors 2020/21), però només arriba a la meitat del rati d'Àustria (337 kg/hab./any).

El reciclatge de matèria orgànica de Catalunya representa la meitat de la mitjana europea. Però els valors no son del tot comparables*.

Catalunya supera la mitjana europea pel què fa als residus destinats a abocador com a tractament final (145 kg/hab./any a Catalunya i mitjana europea de 121 kg/hab./any).

* Altres països com l'estat espanyol, estan comptabilitzant la fracció resta tractada a TMB

Residus municipals: comparativa de municipis 2022

<50.000 habitants

Pueblo iconos creados por Smashicons - Flaticon

924 municipis = 97,6%

>50.000 habitants

Image by skyline_821590.html#page=2&query=big%20city&position=17&from_view=search&track=ais">Freepik

23 municipis = 2,4%

3.633.199 hab.

47 %

de la població

https://icon/little-person-/icon-library.com/image5/little-person-icm-5.jpg

4.159.412 hab.

53%

de la població

Generació total

1.801.158 t

1.867.702 t

Mitjana Catalunya

493 kg/any

Inclou residus no territorialitzables

kg/any

kg/any

Recollida selectiva

% del total

1.872
Max.

514
mitjana

215
Min.

92,6%
Max.

47,5%
mitjana

9,7%
Min.

50,2%
Max.

37,9%
mitjana

24,8%
Min.

Mitjana Catalunya

45,3%

Inclou residus no territorialitzables

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural

Agència de
Residus de
Catalunya

Next icons created by Zaenul Yahya - Flaticon

Municipis de Catalunya 2022

<50.000 habitants

Pueblo iconos creados por Smashicons - Flaticon

924 municipis = 97,6%

3.633.199 hab.

47 % de la població

>50.000 habitants

Image by skyline_321590.html#page=2&query=big%20city&position=17&from_view=search&track=aisFreepik

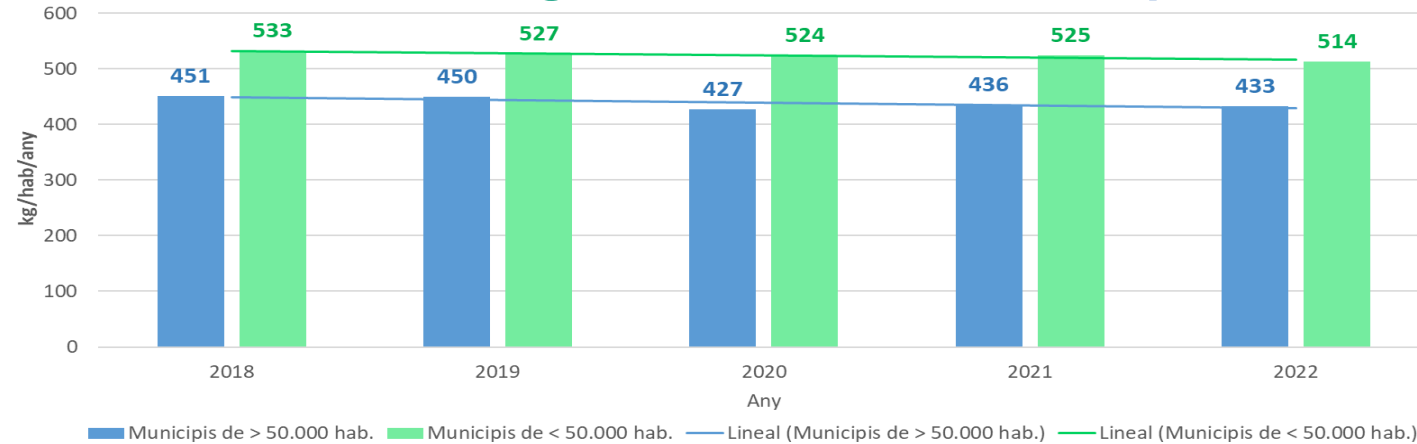
23 municipis = 2,4%

4.159.412 hab.

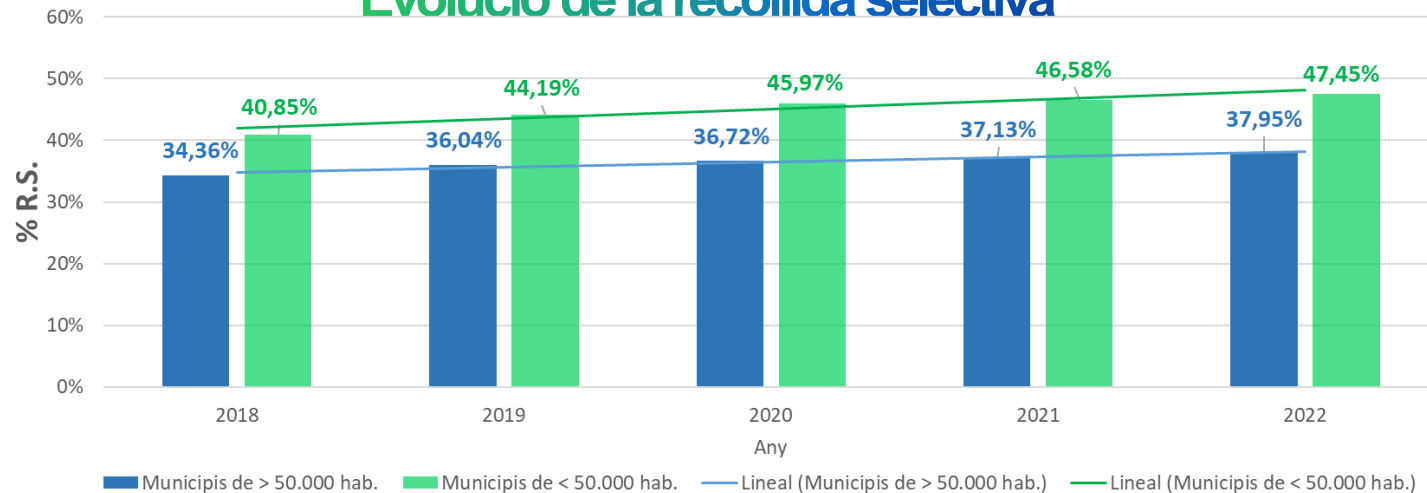
53% de la població

Evolució de la generació de residus municipals

Evolució de la recollida selectiva

CONCLUSIONS

- 1 D'acord amb la jerarquia de residus, és imperatiu **avançar en la reducció** de la generació de residus en tot el territori català.
- 2 La UE defineix el reciclatge com la reintroducció de materials en els cicles productius. **L'objectiu de reciclatge** de la UE per al **2025** es situa en el **55% dels residus generats**. Per **assolir aquest objectiu**, és essencial **millorar les quantitats i la qualitat de la recollida selectiva**. És necessari implementar sistemes eficients de recollida selectiva (porta a porta, contenidors tancats amb identificació de l'usuari) i processos de valorització eficients.
- 3 **L'impacte de les grans ciutats** en els resultats de la gestió de residus municipals **és elevat**, ja que aglutinen més de la meitat de la població de Catalunya. Han d'agafar **més protagonisme** per **millorar la recollida selectiva** i baixar les quantitats de la fracció resta.
- 4 Cal **millorar la implicació dels comerços, serveis, empreses i ciutadania** en la prevenció de residus i la recollida selectiva de les fraccions valoritzables i assegurar que es destina a processos de valorització.

CONCLUSIONS

- 5 Els models de recollida, els tractaments i les infraestructures han de ser eficients i suficients per tractar els residus valoritzables i aconseguir matèries primeres secundàries en una visió d'economia circular.
- 6 Cal **assegurar que la totalitat de la fracció resta passi per un tractament previ** abans d'anar a l'abocador. A la **fracció resta** encara trobem **molts materials reciclables** que no s'han captat en la recollida selectiva. La **captació de materials ha de millorar** per assegurar que tots els residus recollits selectivament acabin en un procés de reciclatge.
- 7 També cal estar atents a **l'eficiència dels processos de tractament de residus**. Han de permetre reduir les quantitats de residus destinats a **dipòsit controlat** per assolir l'**objectiu del màxim de 10%** de la totalitat de residus municipals (incloent-hi rebuigs de tractament) a l'any 2035. A Catalunya encara no assolim l'objectiu.

Agència de Residus de Catalunya

Som l'ARC, empresa pública adscrita al Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

La nostra seu és a Barcelona, carrer Provença, 204